

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Філософія психології		
Викладач (-і)	Лаппо Віолетта ВАЛЕРІЇВНА		
Контактний телефон викладача	0956404947		
Е-mail викладача	Lappo37@ukr.net		
Формат дисципліни	Вибіркова		
Обсяг дисципліни	90		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=96&id_cou=926		
Консультації			
Інформація про курс	Дисципліна «Філософія психології» є нормативною дисципліною з спеціальності “Психологія” для освітньої програми бакалаврів, яка викладається в VIII семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).		
Коротка анотація курсу	Курс спрямований на формування навичок аналізу понять і методології психології як науки. У рамках курсу аналізуються психоаналітичні аспекти дослідження особистості (неоаналітичні і его-аспекти), методи дослідження особистості з позицій гуманістичного і поведінкового підходів, інтеракціоністські підходи у психології, біологічні аспекти психіки, сучасні підходи до дослідження психологічних конструктів. Комплексний аналіз методології психологічного дослідження сприятиме глибшому розумінню майбутніх курсів, які стосуються різних аспектів психологічного знання.		
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни «Філософія психології» — ознайомити студентів із основними загальними поняттями та категоріями філософії психології, методологічною базою психології, структурування її принципів та категоріального апарату, філософськими проблемами та аспектами психології як наукової дисципліни; ознайомити студентів із основними новітніми теоріями особистості.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів із основними категоріями та проблемами філософії психології; - сформувавши розуміння основних понять філософії психології; зокрема, розуміння таких базових понять, як філософія психології, філософська психологія, філософські проблеми психології, методологія психології, психологічна теорія та напрям; - ознайомити студентів із новітніми теоріями особистості, сформувавши розуміння їх характеристик і відмінностей від перших теорій особистості; - навчити студентів методологічно грамотно аналізувати основні поняття, категорії та положення теорії психології. 		
4. Результати навчання (компетентності)			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	6		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	4		
самостійна робота	80		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік)	Нормативний/вибірковий

		навчання)			
V	053 «Психологія»	III	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Предмет, завдання і місце філософії психології в комплексі наук про свідомість.</p> <p>Філософія психології як філософія науки</p> <p>Філософія психології як світогляд, метод пізнання і теорія соціального й культурного розвитку. Співвідношення пізнавального та ідеологічного аспектів філософії психології. Система “людина — психологія — суспільство” як предмет філософії психології. Функції філософії психології. Роль філософії психології в духовно-теоретичному і громадянському самовизначенні особистості.</p> <p>Філософія психології як філософія науки: предмет, проблеми, методи, завдання. Типи філософії науки.</p> <p>Позитивістська філософія науки, історична зміна її предмета.</p> <p>Трактування психології в позитивістській філософії науки.</p> <p>Логічний позитивізм і його вчення про свідомість.</p> <p>Феноменологічна</p>	лекція	<p>Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. С. 3–29.</p> <p>Воронкова В. Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. С. 4–31.</p> <p>Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник. Київ: Вища школа, 2010. С. 3–26.</p> <p>Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії: навч. посіб. Київ: Вид-во Укр.- фін. ін-ту менедж. і бізнесу, 2008. С. 3–11.</p> <p>Горак Г. І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2007. С. 7–22.</p> <p>Філософія : навч. посіб. для студентів усіх напрямів підгот. За заг. ред. Тімченка О. П. Львів: Растр-7, 2015. С. 5– 41.</p> <p>Рижак Л. і..Філософія як рефлексія духу: хрестоматія. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. С. 3–27.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</p> <p>2. Підготовка конспекту за планом:</p> <p>3. Підготовка рефератів</p> <p>4. Укласти короткий словник термінів за темою.</p>	5	До наступного заняття згідно розкладу.

<p>парадигма філософії науки. Аналіз предмета психології у феноменологічній філософії науки. Феноменологія як наука про свідомість, її зв'язок із психологією, розходження між феноменологією та психологією. Феноменологічна психологія.</p> <p>Філософський аналіз розвитку психології як експериментальної науки. Психологія як наука, що поєднує в собі природничо-наукові й гуманітарні методи. Пояснення й розуміння, екстерналістський та інтерналістський підходи</p>					
<p>Тема 2. Еволюція філософських уявлень про природу, людину й суспільство</p> <p>Розвиток уявлень про природу як універсум, космос, загальну сутність речей, об'єктивну реальність, географічне, навколишнє середовище, загальний предмет людської праці, спосіб життя і самоцінність тощо. “Зовнішня” і “внутрішня”, “перша” і “друга” природа, біосфера і ноосфера. Антропосоціогенез та соціокультурний розвиток людської цивілізації.</p> <p>Психологія як</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу: історія, філософія, філологія : До ювілею О.Огневої : [Зб. ст.]. НАН України. Ін-т сходознавства ім. А.Кримського. Каф. філософії та релігієзнавства, Нац. ун-т «Кієво-могилян. акад.»; [Голов. ред. Л.В.Матвєєва]. Київ: Аверс, 2004. 166 с. Киричок О. Б.Філософія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. : курс лекцій, завдання до семінар. занять, питання до іспиту, вправи, тести, схеми, літ. Полтава : РВВ ПДАА, 2010. С. 18–32. Місце філософії в інтелектуальних</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>емпірична наука. Її предмет. Загальна характеристика історії психології. Видозміна предмета психології протягом історії. Визначення душі, психіки, свідомості. Зв'язок із філософією. Методи психології. Зміна подань про методи психології протягом історії. Зв'язок психології та філософії. Психологія та філософська антропологія.</p>		<p>традиціях Сходу / [Ю. Ю. Завгородній та ін. ; відп. ред. О. А. Ярош]; НАН України, Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди. Київ : Наук. думка, 2013. 245 с. Сілаєва Т.О. Філософія: Курс лекцій. Тернопіль, СМП «Астон» 2003.С. 29–57.</p>			
<p>Тема 3. Філософське осмислення проблем співіснування Питання про пізнавальну, ціннісну і праксеологічну діяльність людини. Особливості взаємодоповнення різних способів пізнання світу. Проблеми наукового пізнання способів пізнання світу: побутовий, міфічний, релігійний, філософський, художній, науковий, міфологічний, онтопсихологічний, кроскультурний. Історія виникнення та розвитку філософського і наукового способів пізнання світу. Рівні пізнавальної діяльності людини: відчуттєве сприйняття та абстрактне мислення. Структура та форми</p>	<p>лекція</p>	<p>Балух В.О., Возний І.П., Коцур В.П. Історичні портрети античності та середньовіччя.:Чернівці: Рута, 2015. С. 77–291.</p> <p>Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії: підручнику Київ Ірбіс, 2011. С. 123–210.</p> <p>Історія філософії: підручник. За заг.ред. Ярошовець В.І. Київ: Вища школа, 2012. – С. 98–214.</p> <p>Кондзьолка В.В. Нариси історії античної філософії. Львів: Свічадо, 2013. 187 с.</p> <p>Петрушенко В. М. Філософія: підручник. Київ: Наукова думка, 2014. 32–191.</p> <p>Татаркевич В. Історія філософії. Антична і середньовічна філософія. (пер.з пол. Андрій Шкраб'юк). Львів: Свічадо. 2006. С. 8–271.</p> <p>Філософія : Хрестоматія. [Упоряд. І.В.Демчик]. 2-е вид., перероб. і допов. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2000. С. 17–112 с</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом: 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник термінів за темою. 	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>наукового пізнання. Наука як соціальний інститут виробництва, збереження і відтворення знань. Психологія та її роль у науковому пізнанні навколишньої та внутрішньої дійсності.</p>					
<p>Тема 4. Філософія як метатеорія та методологія психологічної науки Принципи, закони та категорії науково-психологічного дослідження. Закони логіки та психологічні прийоми. Пізнавальне ставлення людини до світу: оптимізм, скептицизм, агностицизм. Загальнонаукові пояснювальні принципи психології: взаємодія і розвиток, причинність, цілісність, активність, суб'єктивність, реконструкція. Дослідження як відображення і творчість. Чуттєве, раціонально-логічне та інтуїтивне пізнання. Діалектика абсолютного та відносного в істині. Парадигма й аномалія у психологічній науці. Методологія та рівні психологічного дослідження. Загальнофілософсь</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. - К., 2002.</p> <p>Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії. - Львів., 2001.</p> <p>Балух В.О., Возний І.П., Коцур В.П. Історичні портрети античності та середньовіччя.:Чернівці: Рута, 2015. С. 77–291.</p> <p>Дмитрук І. А. Філософи Середньовіччя. Хмельницький: СтасюкЛ. С., 2013. 143 с.</p> <p>Татаркевич В. Історія філософії. Антична і середньовічна філософія. (пер.з пол. Андрій Шкраб'юк). Львів: Свічадо. 2006. С. 8–271.</p> <p>Хрестоматія з курсу історії середньовічної філософії. Уклад. Біленко Т. І. Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2015. С. 176–301.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>ка, загальнонаукова та спеціалізована системи методів. Виявлення, формулювання і постановка наукової проблеми як форми психологічного знання, сутність, характер і шляхи її вирішення; виявлення і нагромадження фактів дійсності, їх пояснення й узагальнення; формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення психологічного дослідження; формулювання наукової теорії. Систематизація психологічних досліджень та їх філософський аналіз.</p>					
<p>Тема 5. Психодіагностика з в основі конструювання соціальної реальності</p> <p>Філософські передумови: розуміння матерії як енергії, “енергетичний монізм”. Структура свідомості особистості. Концепт несвідомого, можливості об’єктивації та вивчення несвідомих психічних механізмів. Суб’єктивний характер пізнання, проекція й раціоналізація як когнітивні закони психоаналізу.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. С.207–262.</p> <p>Кислюк К.В. Філософія. Модульний курс навч. посіб. для студ. Харків: Торсінг плюс, 2017. С. 188–245.</p> <p>Пазенок В.С. Філософія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2018. С. 98–121.</p> <p>Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Заг.ред. Є.М. Причепій, А.М. Черній. К.: Академія, 2012. С.286–311.</p> <p>Філософія : Хрестоматія . Упоряд. І.В.Демчик. 2-е вид., перероб. і допов. Кам’янець-Подільський : Абетка, 2014. С. 111–</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</p> <p>2. Підготовка конспекту за планом.</p> <p>3. Підготовка рефератів</p> <p>4. Укласти короткий словник термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>Психоаналітична герменевтика. Деконструкція суб'єкта в психоаналізі. “Утопічні” схеми Зігмунда Фрейда. Неофрейдизм та дослідження соціальної реальності: Еріх Фромм, Герберт Маркузе. Критика психоаналізу представниками гіпотетико-дедуктивної моделі філософії науки.</p>		174.			
<p>Тема 6. Екзистенційна й гуманістична психологія Буття у фундаментальній онтології Мартіна Гайдеггера. Джерела фундаментальної онтології у феноменології Едмунда Гуссерля. Онтологізація виміру справжнього. Концепти “проекту”, модусів буття. Категорія “екзистенції”. Гайдеггер: екзистенціалі, спрямованість Dasein назовні, розгортання світу. Джерела екзистенційної психології в психіатрії. Бінсвангер, його синтез психоаналізу й екзистенціалізму, трактування психічної хвороби як “секуляризація Dasein”. Карл Ясперс і вчення про просвітління екзистенцій. Проблематизація поняття норми.</p>	лекція	<p>Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; Київ: ІРБІС, 2002. С. 203–279. Кушаков Ю. В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. С. 308–339. Причепий Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2011 С. 264–335. Рассел Б. Історія західної філософії. Київ: ОСНОВИ, 2005. С. 402–501. Філософія. Курс лекцій (І.В. Бичко, Ю.В. Осічнюк, В.Г. Табачковський та ін.) Київ: Либідь, 2011. С. 274–341.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник термінів за темою.</p>	5	До наступного заняття згідно розкладу.

<p>Екзистенційний аналіз Жан-Поль Сартра. Несвідомий вибір, <i>mauvaisefoi</i> як вид несвідомого. Аналіз екзистенції в РоллоМея. Навчання екзистенційної психології про норму й невроз, походження страху. Навчання Маслоу про норму й самоактуалізацію. Філософський пафос гуманістичної психології.</p>					
<p><i>Тема 7. Діяльнісний підхід у філософії психології</i> Онтологія діяльності, джерела її у філософії романтизму (Фіхте, Новалис, Гете). Марксистське трактування діяльності як суспільних відносин. Філософські підстави діяльнісного підходу — філософія прагматизму. Дві ніколи діяльнісного підходу: радянська та Піаже. Становлення діяльнісного підходу в працях вітчизняних психологів. Теорія мислення Піаже, генетична епістемологія, її роль у системі наук. Генезис логічних структур і апріорних категорій, їхнє походження із законів руху й діяльності дитини.</p>	<p>семінар</p>	<p>Горський В.С. Історія української філософії: навч. посіб. Кіхв: Знання, 2011. 374 с. Історія української філософії : підручник / С. В. Бондар, Г. В. Вдовиченко, Н. Ю. Кривда [та ін.]. - Київ: Академвидав, 2018. 624 с. Кралуок П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. – 652 с. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій. Київ: Знання, 2012. 543 с. Огородник, І. В. Українська філософія в іменах]: навч. посіб. Кіхв: Либідь, 2017. 328 с. Федів Ю.О. Історія української філософії: навч. посіб. Київ: Україна, 2017. 509 с.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>Генезис свідомості за Виготським. Етапи формування понять. Роль соціальності у формуванні свідомості. Теорії походження внутрішнього світу Піаже й Виготського. Антропологія А. Гелена як філософська основа діяльнісного підходу. Філософські й психологічні проблеми, що одержують нове висвітлення через концепт діяльності: мораль, логіка, вчення про пізнання, теорія мислення, навчання, пам'яті, культура, суспільні інститути, колективне несвідоме, роль міфології, дискурсу, фонових знань. Діяльнісний підхід у педагогіці. Категорії діяльнісного підходу: мотив, мета, дія. Мислення як діяльність. Його автономія. Проблема волі, доцільності, спонтанності мислення. Мисленнєва діяльність, її методологія.</p>					
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання за національного шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено» – для екзаменів, диференційованих заліків, курсових проєктів/робіт та практик, а також «Зараховано», «Не зараховано» для заліків. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок</p>
--	---

	ЄКТС («А», «В», «С», «D», «Е», «Fх», «F»).
Вимоги до письмової роботи	
Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	
7. Політика курсу	
<p>В результаті вивчення філософії психології в межах навчальної дисципліни студенти повинні знати: об'єкт, предмет і методи філософських проблем психології, її понятійно–категоріальний апарат; теоретико–методологічні засади та принципи сучасної філософії науки; коло теоретичних, методологічних та аксіологічних проблем філософії психології; специфіку світоглядно–методологічного спрямування сучасних зарубіжних і вітчизняних психологічних шкіл, напрямів, течій, концепцій; зміст основних дискусій щодо актуальних філософських проблем сучасної психології; характерні особливості філософського аналізу актуальних проблем сучасної психології.</p>	
8. Рекомендована література	

Базова

1. Воронкова В.Г. Філософія психології: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. 464 с.
2. Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник за ред. Г.І. Волинки. Київ: Вища школа, 2009. 624 с.
3. Горак Г.І. Філософія: курс лекцій Київ: Вілбор, 2014. 272 с.
4. Григор'єв, В.Й. Філософія психології: навч. посіб. / В.Й. Григор'єв. - К.: Цент навч. л-ри, 2004. 248 с.
5. Лозовой В.О. Філософія. Логіка. Етика. Естетика: підруч. для студ. вищих навч. закл. Харків: Право, 2015. 578 с.
6. Пазенок В.С. Філософія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 280 с.
7. Петрушенко В.Л. Філософія: курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти I-IV рівнів акредитації. Київ: Каравела; Львів: Новий світ, 2011. 448 с.
8. Подольська Є.А. Філософія: підручник. Київ: Центр навч. літ-ри, 2016. 704 с.
9. Щерба С. П. Філософія психології: навч. посіб. 3-тє вид., змінєне і допов. Київ: Кондор, 2017. 452 с.
10. Searle J. R. *Minds, Brains and Science*. — Harvard Univ Pr, 1984.
11. Vererie D. Ph. *Philosophy and the return to self-knowledge*. New Haven; Lnd.: Yale UP, 2017. 392 с.
12. *Wissenschaftsphilosophie und Politik = Philosophy of science and politics* / Michael Heidelberger (hrsg.), Friedrich Stadler (hrsg.). N. Y.: Springer, 2014. 437 с.

Допоміжна

1. Андрусів Л. З. Філософія [Електронний ресурс]: конспект лекцій Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. 158 с.
2. Кислюк К. В. Філософія: модульний курс : навч. посіб. Харків: Торсінг плюс, 2016. - 416 с.
3. Короткий філософський словник-довідник : укр.-англ.-нім.-фр. слов. / Чорний І. П., Бродецький О. Є., ред. Чернівці : Рута, 2006. 288 с.
4. Кремень В. Г. Філософія: Логос, Софія, Розум: підручник Київ: Книга, 2006. 432 с.

5. Кремень В. Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції : підручник. Київ: Книга, 2015. 434 с.
6. Криштопа В. І. Філософія [Електронний ресурс]: конспект лекцій : для студентів спец. "Економіка підприємства", "Менеджмент організацій", "Облік і аудит", "Фінанси". Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. 00 с.
7. Кушаков Ю. В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу : навч. посіб. Київ: Центр навч. літ, 2016. 532 с.
8. Філософія: підручник. За ред. О. П. Сидоренко, Київ: Знання, 2016. 891 с.
9. Філософія : навч. посіб. / Т. О. Сілаєва, В. Гнасевич, Г. О. Орендарчук, З. С. Сокол. Тернопіль : Астон, 2014. 360 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

<http://www.socd.univ.kiev.ua/PUBLICAT/index.phtml> Бібліотека соціологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

<http://litopys.org.ua> Сайт «Ізборник» — Історія України ІХ–XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології)

<http://www.psylib.kiev.ua> Електронна бібліотека «psylib» (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.)

<http://yanko.lib.ru/gum.html> Електронна бібліотека Слави Янко (філософія, психологія, культурологія, мистецтво, історія та ін.)

<http://elenakosilova.narod.ru/uhref.html> Окремі тексти з філософії (бібліотека О. Косилової)

<http://ihtik.lib.ru/> Сайт інтернет-ресурсів з філософії, політології, соціології, психології та ін. (електронна бібліотека Іхтика)

<http://antology.rchgi.spb.ru/index.html> Філософська бібліотека Середньовіччя

http://abuss.narod.ru/Biblio/philos_zip.htm Архів класичної філософської літератури

<http://www.iph.ras.ru/~orient/win/teach/library.htm> Бібліотека текстів класичної

<http://www.countries.ru/library.htm> Електронна бібліотека з культурології

<http://www.deol.ru/users/krivtsun/books.htm> Інтернет–сторінка О. Кривцуна
(література з естетики)

<http://elenakosilova.narod.ru/1.html> Підбірка посилань на філософські сайти і
бібліотеки.

Викладач Лаппо Віолетта Валеріївна